

Ihminen ryhmässä

K.R 2021

Ryhmän määritelmä

- ▶ Ryhmäksi katsotaan joukko ihmisiä, jotka itse tietävät kuuluvansa näiden muiden ihmisten kanssa samaan joukkoon.
- ▶ Ryhmissä toimitaan usein jollakin elämän alueella eli ryhmällä on jonkinlainen tehtävä.

Ryhmän muodostumisesta

- ▶ Ryhmässä opiskellaan, tehdään työtä ja harrastetaan. Perhe on ryhmä, ja ystävistäkin voi muodostua ryhmä. Ryhmät ovat niin kiinteä osa elämäämme, ettei niiden olemassaoloa välttämättä aina tiedosteta.
- ▶ Tehtäväkeskeisen ryhmän kehittymistä voidaan kuvata eri vaiheiden kautta. Kehitysvaiheet voidaan erottaa toisistaan esimerkiksi ryhmän vuorovaikutuksen perusteella, mutta niillä ei välttämättä ole selkeää alkua ja loppua.

Ryhmään kuuluminen on luonnollista ihmiselle

- ▶ Ihminen kuuluu luonnostaan moniin erilaisiin ryhmiin.
- ▶ Vastasyntyneen lapsen ensimmäinen ryhmä on perhe ja kasvaessaan hän muun muassa leikkii, opiskelee, harrastaa ja tekee töitä ryhmissä.
- ▶ Ryhmään kuuluminen on ihmisen perustarpeita ja ryhmässä toimimisen ja viestimisen taitoja tarvitaan lähes päivittäin.

Työskentely ryhmässä

- ▶ Ryhmätyöskentely ei aina suju ilman ongelmia, mutta se on ymmärrettävää, koska ryhmä koostuu aina erilaisista ja eri tavalla ajattelevista ihmisistä.
- ▶ Ryhmätyössä on omat vahvuutensa ja heikkoutensa.
- ▶ Jäsenet ovat erilaisia ja heillä on erilaista tietotaitoa, erilaisia arvoja, ihanteita, ajatuksia ja kokemuksia.
- ▶ Jos ryhmässä on hyvä ilmapiiri, ryhmätyöskentely on hauskaa.

Ryhmän dynamiikasta

- ▶ Jännitteiden kenttää ryhmässä nimitetään ryhmädynamiikaksi.
- ▶ Tässä kentässä yksilöstä toiseen virtaa erilaisia jännitteitä, jotka voivat olla esimerkiksi rakkauden tai kateuden tunteita, seksuaalista kiinnostusta tai epämieltymystä, ihailua, hyljeksintää tai kilpailua
- ▶ Ne ovat alueita ryhmässä, jotka eivät varsinaisesti näy ja kuitenkin ovat aivan ilmeisiä

Ryhmän toimintaan vaikuttavat asiat

- ▶ Esimerkkinä voidaan käyttää jäävuorta, jonka pelkkä huippu näkyy merestä. Tämä on ryhmän näkyvä osa, virallinen ohjelma, ne asiat, josta puhutaan.
- ▶ Näkymätön osa, työyhteisön epävirallinen puoli, on osa josta ei puhuta. Näkymättömässä osassa pinnan alla kytevät muun muassa keskinäiset tunnesuhteet, salaiset kilpailupyrkimykset, ennakkoluulot ja niiden herättämät tunteet.
- ▶ Nämä kaikki vaikuttavat siihen kuinka ryhmä toimii ja mitä siinä tapahtuu.

Yksilö ryhmässä

- ▶ Yksilön puhumisen, ilmaisun määrä on toisaalta henkilökohtaisesta rohkeudesta ja taidosta kiinni, mutta toisaalta vapautunut ryhmä innostaa arkojakin jäseniä itseilmaisuun.
- ▶ Lisäksi hyvä ilmapiirin mittari ja myöskin sen hoitokeino on huumori.
- ▶ Joskus yksilölle täysin selkeä asia ei avaudukaan toisille, tämä aiheuttaa epävarmuutta ja ilmaisun vähyyttä

Ryhmän toimivuudesta

- ▶ Ryhmän toimivaa vuorovaikutusta ihmisten kesken, joka on avointa, rehellistä ja luontevaa, pidetään hyvän ja toimivan ryhmän merkinä.
- ▶ Avoimuus ryhmässä on kuppikuntien ja klikkien vastakohta ja rehellisyys mahdollisimman kaukana salailusta, tiedon pihtaamisesta ja takanapäin puhumisesta.

Ryhmän toimivuudesta

- ▶ Hyvään vuorovaikutukseen kuuluu toisen työn arvostaminen ja työtovereiden kunnioittaminen persoonina kaikilla tasoilla.
- ▶ Ihmisillä on erilaisia tehtäviä ja vastuita osaamisen ja tietotaidon mukaan, mutta persoonina kaikki ovat samanarvoisia ryhmässä.

Toimimaton ryhmä

- ▶ Työn ilon voi kadottaa monesta syystä, mutta tutkimusten mukaan yksi vakavimmista syistä on se, että vuorovaikutus ryhmässä ei toimi.
- ▶ Sairastuneessa työyhteisössä työskentelevät peittävät todelliset tunteensa, vaikenevat sisäisistä ongelmista eivätkä luota toisiinsa.
- ▶ Ikävät ilmiöt ryhmissä voivat olla hyvinkin ahdistavia

Ryhmässä ja virallisia ja epävirallisia rooleja

- ▶ Viralliset roolit ovat usein ennalta määrättyjä tai niistä voidaan sopia. Virallisia rooleja ovat esimerkiksi sihteeri tai puheenjohtaja.
- ▶ Epäviralliset roolit näkyvät sen sijaan ryhmän jäsenen toistuvana käyttäytymisenä ja ne muodostuvat ja kehittyvät ryhmän vuorovaikutuksessa. Ryhmän perustehtävä, eli se minkä vuoksi se on perustettu, vaikuttaa siihen millaisia rooleja ryhmään syntyy.
- ▶ Epävirallisia rooleja voivat olla esimerkiksi uhrautuja, vitsailija tai syntipukki.

Rooleista ryhmässä

- ▶ Tunneroolissa ryhmän jäsen voi olla vaikkapa rohkaisija, pelkuri, innostaja tai toisten tunteiden ilmaisija.
- ▶ Vuorovaikutukseen liittyvät roolit ovat esimerkiksi hiljainen, päälle puhuja tai sivuutettu.
- ▶ Asenneroolit kuvaavat taas nimensä mukaisesti ryhmäläisen asennetta ja niitä voivat olla hännystelijä, lemmikki tai auttaja.